

van de in de wet opgenomen eisen die aan een WCAM verzoek worden gesteld. Het opstellen van een gezamenlijk verzoekschrift zal circa **2 maanden** in beslag nemen.

Uit het overzicht op sheet 2 van **Bijlage 2** blijkt dat de doorlooptijd van de negen WCAM procedures varieerde van circa 6 maanden (Des I en Des II) tot circa 2 jaar en 2 maanden (Fortis).

De DSB WCAM procedure die een aantal raakvlakken met een eventuele WCAM procedure in de Toeslagenaffaire lijkt te hebben (verscheidenheid aan individuele aspecten, maatschappelijke context) kende een doorlooptijd van circa een jaar en vijf maanden. In de DSB WCAM procedure was het Gerechtshof Amsterdam van oordeel dat de overeenkomst op onderdelen onevenwichtig was waardoor partijen genoodzaakt waren de overeenkomst aan te passen en opnieuw voor te leggen. Dat heeft tot vertraging in de afhandeling van het WCAM verzoekschrift geleid.

In de Fortis zaak was het Gerechtshof Amsterdam ook kritisch op onderdelen van de overeenkomst in het bijzonder ten aanzien van de ongelijke behandeling van groepen benadeelden. Op verzoek van het Gerechtshof Amsterdam hebben partijen nadere informatie verstrekt en de overeenkomst op onderdelen aangepast. Dat leidde ook in de Fortis WCAM procedure tot vertraging in de afhandeling van het WCAM verzoekschrift.

Sinds DSB en Fortis lijkt de trend te zijn dat het Gerechtshof Amsterdam zich actiever en kritischer opstelt dan bij de behandeling van eerdere WCAM verzoeken het geval was. Hiermee zullen partijen bij volgende WCAM verzoeken rekening moeten houden.

Prognoses over de doorlooptijd van een WCAM procedure zijn afhankelijk van diverse factoren waarover op voorhand geen harde uitspraken kunnen worden gedaan.

Zo zal de doorlooptijd van een WCAM procedure in de Toeslagenaffaire onder meer afhangen van het gegeven of partijen erin zullen slagen een zodanig evenwichtige overeenkomst voor te leggen dat het Gerechtshof Amsterdam geen aanleiding heeft partijen te verzoeken de overeenkomst (op onderdelen) aan te passen. De doorlooptijd zou langer kunnen uitvallen indien het Gerechtshof aanleiding zou zien om een deskundige te benoemen om bepaalde onderdelen van de overeenkomst te beoordelen. De doorlooptijd zou anderszits korter kunnen zijn indien alles bij de toetsing van de overeenkomst door het Gerechtshof 'meezit' en geen tussenbeschikkingen nodig zijn.

Met inachtneming van de geschetste variabelen en de in de bijlage weergegeven 'statistieken' komen wij tot een prognose van de doorlooptijd van een eventuele WCAM procedure in de Toeslagenaffaire van **12-18** maanden. Mijn aanname is daarbij dat het Gerechtshof Amsterdam in staat zal zijn voldoende capaciteit in te ruimen voor een efficiënte doorlooptijd van de diverse stappen in de WCAM procedure.

V. Elementen WCAM Overeenkomst en uitvoering na verbindendverklaring²²

Definitie gedupeerde

Zowel in de statutaire doelomschrijving van de stichting als in de WCAM overeenkomst moet een duidelijke definitie worden opgenomen van de gedupeerde ouders die onder het bereik van de WCAM overeenkomst vallen. Denkbaar is dat ook andere categorieën van gedupeerde personen worden toegevoegd. Dit is een kwestie van maatwerk.

Partijen kunnen vanzelfsprekend aansluiting zoeken bij de in de diverse herstelregelingen gehanteerde definities en omschrijvingen.

Indeling in verschillende schadecategorieën

In geval van toepassing van de WCAM procedure in de Toeslagenaffaire is van belang dat de groepen van gedupeerde ouders en (mogelijke) andere gedupeerden ten behoeve van wie de WCAM overeenkomst wordt gesloten, nauwkeurig worden omschreven, met een indeling in personen/schadecategorieën al naargelang de aard en de ernst van hun schade.²³

Zoals hiervoor toegelicht veronderstelt collectieve afwikkeling van massaschade een zekere mate van abstractie van specifieke individuele omstandigheden. Bij collectieve afwikkeling van massaschade wordt aansluiting gezocht bij de veralgemeniseerbare aspecten van de geleden schade. Op deze wijze kunnen massaschades op een hanteerbare wijze en binnen redelijke termijnen worden afgewikkeld.

In de Toeslagenaffaire zou bij de indeling in verschillende schadecategorieën rekening kunnen worden gehouden met de verschillende situaties waarin de gedupeerde ouders zich als gevolg van de Toeslagenaffaire bevinden. Hoe de indeling er precies uit zou kunnen zien vergt een gedegen analyse van de hele populatie (en deelgroepen daarbinnen) van de gedupeerde ouders. Bij wijze

²² Zie Bijlage 1 voor een globaal overzicht van de inrichting van een WCAM procedure.

²³ Art. 7:907 lid 2 sub b BW.

van voorbeeld zouden onder meer de volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

- Ouders zonder schulden van wie de schade vooral bestaat uit de teruggevorderde toeslagenbedragen vermeerderd met kosten en rente
- Ouders zonder schulden die aanvullende schade hebben geleden omdat zij een huis of andere vermogensbestanddelen met verlies hebben moeten verkopen om de teruggevorderde toeslagenbedragen te betalen
- Ouders met schulden die (nog) niet in een schuldhulptraject of WSNP zitten
- Ouders die als fraudeur zijn aangemerkt en daardoor buiten schuldhulptrajecten of WSNP zijn gehouden of anderszins daardoor schade hebben geleden

De vermelde groepen kunnen mogelijk weer worden onderverdeeld in subgroepen waarbij sprake is van veelal vergelijkbare omstandigheden: bij voorbeeld groepen ouders van wie de toeslagenbedragen zijn teruggevorderd vanwege kleine administratieve onvolkomenheden in hun dossiers of omdat zij de eigen bijdrage niet volledig hebben betaald. Overigens zouden andere groepen van gedupeerde personen, zoals ex-partners van gedupeerde ouders, ook onderdeel van een al dan niet separate WCAM schikking kunnen zijn.

Een vergelijkbare indeling in groepen kan worden toegepast bij de compensatie van immateriële schade. Daarbij zou gebruik kunnen worden gemaakt van een catalogus van vaker voorkomende (schrijnende) persoonlijke omstandigheden waarin de ouders zich door de Toeslagenaffaire bevinden die al naargelang de ernst aanspraak zouden kunnen geven op een hogere (forfaitair vastgestelde) immateriële schadevergoeding.

Denkbaar is dat partijen in een WCAM overeenkomst ook niet op geld waardeerbare elementen opnemen als een erkenning van het leed dat gedupeerden is toegebracht, zoals het bekostigen van een monument voor slachtoffers of een boek met interviews met gedupeerde ouders.

Mogelijke knelpunten onderhandelingen

De in de diverse herstelregelingen gehanteerde definities van ‘gedupeerden’ en de voorziene schadevergoedingen kunnen als uitgangspunt dienen voor de onderhandelingen over een WCAM overeenkomst. Terzijde merken wij op dat het criterium ‘vooringenomenheid’, waaraan bij de Integrale Herbeoordeling van de individuele dossiers in het bestuursrechtelijke traject aan de hand van een achttal verschillende criteria wordt getoetst, mij in een WCAM traject op het eerste gezicht minder bruikbaar lijkt. Bij de afwikkeling van massaschades zoeken partijen in het algemeen naar meer veralgemeniseerbare en objectiveerbare criteria.

Er dient rekening mee te worden gehouden dat de stichting de bestaande herstelregelingen als de bodem voor een WCAM overeenkomst zal beschouwen waar bovenop aanvullende compensaties worden gevraagd terwijl de Staat de herstelregelingen mogelijk als vast richtsnoer zal willen hanteren. Dat gegeven zou spanning op het onderhandelingsproces kunnen zetten.

Ook zou de dynamiek van eventuele ‘concurrerende’ stichtingen die zich eveneens de belangen van gedupeerde ouders aantrekken, maar niet aan tafel zitten, druk kunnen zetten op het onderhandelingsproces. Voor zover die stichtingen voldoende representatief (zouden) zijn en de belangen van (groepen van) gedupeerde ouders adequaat (zouden) behartigen, zouden die stichtingen als partij tot de onderhandelingen kunnen toetreden. Daar kan te meer reden voor zijn om te voorkomen dat zij hun ‘achterban’ aanmoedigen gebruik te maken van de opt-out mogelijkheid.

Schrijvende gevallen

In veel massaschade zaken speelt het probleem dat er een categorie gedupeerde personen is waarvoor met de overeengekomen regeling onvoldoende recht wordt gedaan aan de individuele omstandigheden en specifieke schadeposten van de betreffende personen. Dat speelde ook in de DSB zaak. In de DSB WCAM schikking is gekozen voor de instelling van een Commissie Bijzondere Omstandigheden die verzoeken om een afwijkende regeling op grond van specifieke individuele omstandigheden in behandeling nam.

In de Toeslagenaffaire zijn er vermoedelijk ook (groepen van) gedupeerde ouders waarbij zodanig veel individuele (schrijvende) omstandigheden een rol spelen dat meer maatwerk geboden is dan een generieke WCAM overeenkomst kan bieden. Voor die gedupeerde ouders zou binnen of buiten het WCAM kader een vorm van individuele afdoening kunnen worden georganiseerd.

Los daarvan geldt dat geen enkele ouder gedwongen kan worden gebruik te maken van een WCAM schikking. Gedupeerde ouders kunnen er altijd voor kiezen hun aanspraken via de huidige bestuursrechtelijke procedures te gelde te maken door een eenvoudige opt-out verklaring af te geven.

Uitvoering; snelheid en eenvoud

Uitgangspunt van de WCAM is dat de (aanvullende) schadevergoedingen na verbindendverklaring van de WCAM overeenkomst relatief eenvoudig en snel moeten worden betaald.

Partijen moeten er bij het ontwerpen van compensatieregelingen voor zorgdragen dat de gedupeerde ouders aan de hand van overzichtelijke indelingscriteria eenvoudig kunnen vaststellen onder welke schadecategorieën zij vallen. Tevens zou de WCAM overeenkomst geen hoge, gedetailleerde eisen aan de bewijsvoering moeten stellen. De gedupeerde ouders moeten relatief eenvoudig aan de hand van een beperkt aantal documenten/bewijsstukken aanspraak op de WCAM schikking kunnen maken. Het Gerechtshof zal bij de toetsing van de WCAM schikking met vorenstaande (uitvoerings)aspecten terdege rekening houden.²⁴

Finaliteit

Gedupeerde ouders die aanspraak willen maken op compensatie onder de WCAM schikking doen daarmee afstand van hun (bestuursrechtelijke) aanspraken jegens de Staat. Gedupeerde ouders weten daardoor waar zij aan toe zijn. De afwikkeling van de WCAM schikking betekent een daadwerkelijk einde voor alle gedupeerden die eronder vallen en niet hebben gekozen om uit de WCAM schikking te stappen door een opt-out verklaring uit te brengen.

Geschillenbeslechting

Op grond van art. 7:907 lid 3 sub d BW dient de WCAM overeenkomst te voorzien in de mogelijkheid van een onafhankelijke beslechting van geschillen. In de praktijk wordt daartoe een geschillencommissie ingesteld waarin bijvoorbeeld oud rechters en andere deskundigen plaatsnemen. De bedoeling is dat gedupeerden laagdrempelig en relatief snel met eventuele klachten over de toepassing of uitvoering van de WCAM overeenkomst bij een onafhankelijke instantie terecht kunnen.

²⁴ Zie art. 7:907 lid 2 sub f jo lid 3 sub b BW.

VI. Samenloop privaatrechtelijke afdoening met bestaande bestuursrechtelijke afdoening?

Het proces van een eventuele privaatrechtelijke afdoening via de WCAM route kan parallel lopen aan de bestaande bestuursrechtelijke route. Zo lang de onderhandelingen over een WCAM overeenkomst lopen gaat de bestuursrechtelijke afdoening sowieso door.

Op grond van art. 1015 lid 1 Rv worden procedures betreffende geschillen in de beëindiging waarvan de overeenkomst voorziet door de indiening van een WCAM verzoekschrift van rechtswege geschorst. De vraag is of deze bepaling van toepassing is op bestuursrechtelijke procedures in bezwaar en beroep. Het systeem van het bestuursrecht (zie bijvoorbeeld art. 8:88 lid 4 Awb) zou in de weg kunnen staan aan een rechtstreekse toepassing van de schorsingsregel van art. 1015 lid 1 Rv. In de wetsgeschiedenis bij art. 1015 Rv noch in de literatuur is aan deze vraag aandacht besteed. Een verdere analyse van deze rechtsvraag gaat het bestek van deze verkenning te buiten. Een belangrijke constatering is dat indien de Staat en de betreffende gedupeerden de voorkeur geven aan doorgang van de bestuursrechtelijke procedures zij op grond van art. 1015 lid 2 sub f om hervatting van het geding kunnen vragen voor zover dat geding al op grond van art. 1015 lid 1 Rv was geschorst.

Opt-in gedupeerden eventuele WCAM overeenkomst

Het is denkbaar dat de Staat en de stichting gedurende het onderhandelingsproces over een WCAM overeenkomst voor bepaalde groepen tussentijds overeenstemming bereiken over een (deel)regeling. Net zoals dat in de DSB zaak is gebeurd, zouden partijen ervoor kunnen kiezen om gedupeerden tussentijds - dus nog voordat een WCAM verzoekschrift is ingediend - de mogelijkheid te bieden te opteren voor een compensatie uit hoofde van een door de Staat en de stichting overeengekomen (deel)regeling. Dit zou dan zodanig moeten worden vormgegeven dat door ondertekening van een dergelijke (deel)regeling de bestuursrechtelijke aanspraken ter zake het geschil waar de (deel)regeling op ziet komen te vervallen (zodat finaliteit wordt bereikt).

VII. Hybride aanpak?

Uit vorenstaande verkenning komt naar voren dat de privaatrechtelijke afdoening via de WCAM route onder omstandigheden een oplossing kan bieden voor groepen gedupeerden die in een bepaalde bandbreedte vergelijkbare of te veralgemeniseren schadelijke gevolgen hebben ondervonden van de Toeslagenaffaire.

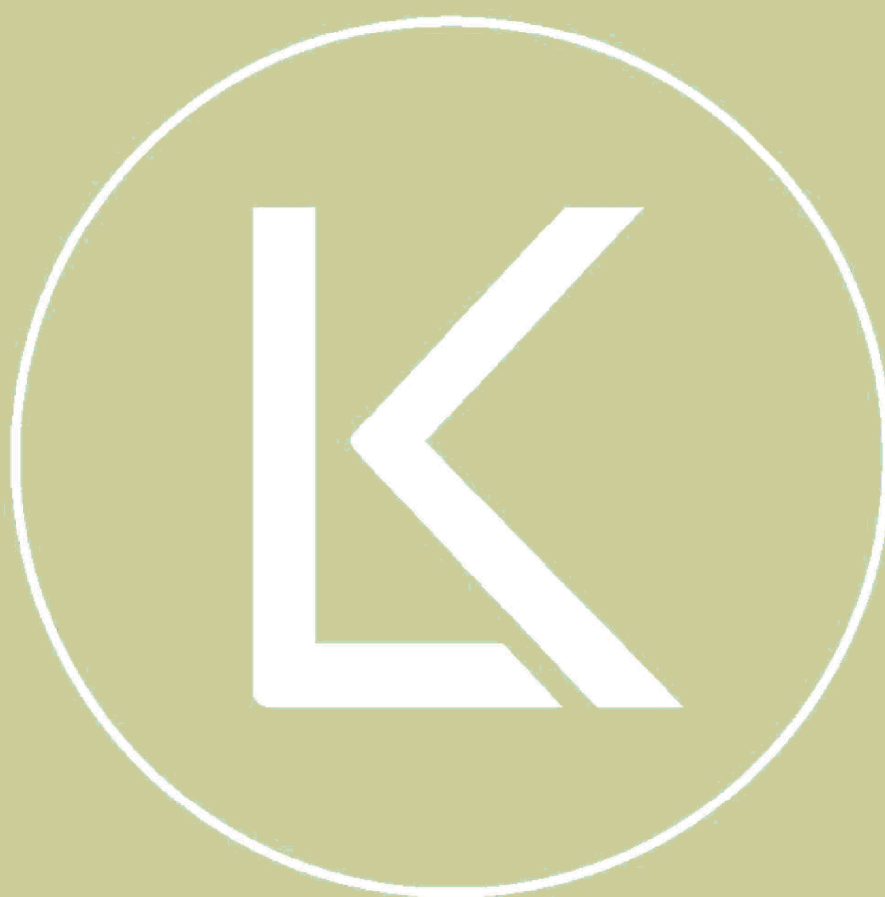

In hoeverre de privaatrechtelijke afdoening voor die groepen een goed (of beter) alternatief vormt is mede afhankelijk van de inschatting van de beheersbaarheid, complexiteit en te verwachten doorlooptijd van de bestuursrechtelijke afhandeling van de (tienduizenden) individuele dossiers en (mogelijk) daarop volgende bezwaar en beroepsprocedures.

Uit de verkenning komt eveneens naar voren dat bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de wijze waarop recht kan worden gedaan aan de soms uitzonderlijke individuele omstandigheden waarin gedupeerden zich als gevolg van de Toeslagenaffaire bevinden.

De mogelijkheid zou verkend kunnen worden om die laatst bedoelde groep gedupeerde ouders af te splitsen van groepen van gedupeerde personen die onderling meer vergelijkbare en generaliseerbare kenmerken vertonen. Denkbaar is dat voor de eerste groepen de bestuursrechtelijke afdoening geschikter is terwijl voor de andere groepen de privaatrechtelijke afdoening de betere optie is.

Conceptueel is ook denkbaar dat bepaalde scherp omliggende schade categorieën worden afgesplitst van het bestuursrechtelijk proces en privaatrechtelijk worden afgewikkeld.

WCAM-procedure: Kenmerken

- Verzoekschriftprocedure: algemene regels art. 261 e.v. Rv in beginsel van toepassing
- Bijzondere regels: art. 1013 – 1018 Rv
- “Verzoekers” (Betalende partijen en Representanten)
 - niet andere partijen bij overeenkomst
- Gezamenlijk verzoekschrift (art. 7:907 lid 1 BW jo. 1013 lid 1 Rv)
- “Benadeelden” (de belanghebbenden in de verzoekschriftprocedure)
- Hof Amsterdam exclusief bevoegd (1013 lid 3 Rv)
 - meervoudige kamer
 - opbouw expertise (en gebruik financiële expertise OK)
 - spoediger onherroepelijke uitspraak

Procedure: Verloop

- Indiening verzoekschrift
- Regiezitting
- Oproeping Benadeelden
- Toetsing door rechter (mondelinge behandeling)
- Beschikking verbindendverklaring (of afwijzing)
- Eventueel tussenbeschikking(en)

Procedure: Schorsing individuele procedure

Art. 1015 Rv

- Schorsing van rechtswege van tijdens de behandeling van het verzoek lopende procedures betreffende vorderingen ter zake waarvan de overeenkomst in een vergoeding voorziet
- Hervatting o.m. na indiening “opt-out”-verklaring, definitieve afwijzing verzoek; opzegging WCAM-overeenkomst (art. 908 lid 4 BW); indien de behandeling van het verzoek met het oog op de belangen van een gerechtigde onder de overeenkomst en alle omstandigheden in aanmerking genomen, onaanvaardbaar lang duurt en naar verwachting nog onaanvaardbaar lang zal duren

Procedure: Stuiting verjaring

Art. 7:907 lid 5 BW

- Stuiting door indiening verzoek tot verbindendverklaring
- Nieuwe verjaringstermijn gaat in op de dag na:
 - onherroepelijke toewijzing vergoeding
 - na verstrijken “opt-out”-periode
 - definitieve afwijzing WCAM-verzoek
 - opzegging van de overeenkomst (art. 908 lid 4)
- Nieuwe verjaringstermijn bedraagt 2 jaar (i.p.v. 5 jaar)

Procedure: Regiezitting

- Op verzoek van (één of meer) partijen of ambtshalve
- Meestal uitsluitend met Verzoekers
- Bespreken verdere verloop procedure (niet inhoud van de zaak)
- Beslissingen t.a.v.:
 - wijze oproeping benadeelden (incl. buitenlandse)
 - uiterlijke datum van indiening verweerschriften (zie 1013 lid 6 Rv, maar zie ook Rolreglement: uiterlijk zes weken vóór mondelinge behandeling)
 - datum mondelinge behandeling (ruim genoeg i.v.m. oproepingsproces)
- Leidt niet zelden tot aanpassing verzoekschrift en overeenkomst

Inhoudelijke behandeling WCAM-verzoek

- Toetsing door rechter (mondelijke behandeling)
- Bekendmaking verbindendverklaring
- Gevolgen verbindendverklaring
- Cassatieberoep
- Opt-out-periode
- Uitkering van vergoedingen

Procedure: Toetsing door rechter

Voorwaarden voor verbindendverklaring (7: 907 lid 3 BW)

- a. Voldaan aan voorwaarden inhoud overeenkomst (lid 2)
- b. Redelijkheid vergoeding (per schadecategorie, zie lid 2)**
- c. Voldoende zekerheid voor voldoening
- d. Onafhankelijke vaststelling vergoedingen (WCAM-overeenkomst moet voorzien in onafhankelijke geschillenbeslechting)
- e. Voldoende waarborgen overige belangen benadeelden
- f. Representativiteit van stichting/vereniging**
- g. Omvang groep benadeelden rechtvaardigt verbindendverklaring
- h. Rechtspersoon die vergoedingen ingevolge de overeenkomst verstrekt aan benadeelden, moet ook partij zijn bij de overeenkomst

Procedure: Toetsing door rechter - Representativiteit

- Art. 907 lid 1: gesloten door [één of meer] stichting[en] of vereniging[en] met volledige rechtsbevoegdheid, die de belangen van de betrokken benadeelden ingevolge haar statuten behartigt
- Ad hoc of bestaand
- Naast statutaire doel kijkt de rechter ook naar feiten, zoals:
 - Informatieverstrekking over potentiële claims via website
 - Media activiteiten
 - Betrokkenheid bij andere procedures over potentiële claims
 - Aantal aangesloten benadeelden
 - In hoeverre benadeelden zelf de belangenbehartiger als representatief ervaren
- Niet nodig dat iedere stichting representatief is voor alle benadeelden, mits ieder voldoende representatief voor een voldoende omvangrijk deel
- Claimcode

Procedure: Toetsing door rechter – Redelijkheid vergoeding

- Redelijkheidstoets (art. 7:907 lid 3 sub b): De rechter wijst het verzoek af indien de hoogte van de toegekende vergoedingen niet redelijk is, mede gelet op de omvang van de schade, de eenvoud en snelheid waarmee de vergoedingen kunnen worden verkregen en de mogelijke oorzaken van de schade.
- Uitgangspunt: Schikkingsovereenkomst is uitkomst van onderhandelingen ter beëindiging van onzekerheid of geschil; geen volledige vergoeding vereist

Procedure: Gevolgen van verbindendverklaring

Art. 7:908 BW

- Indien onherroepelijk: de overeenkomst tussen de partijen en de benadeelden heeft de gevolgen van een vaststellingsovereenkomst, waarbij elke benadeelde als partij geldt (lid 1)
- Tenzij een partij kiest voor opt-out-mogelijkheid
- Geen beroep op dwaling, bedrog of strijd met de redelijkheid en billijkheid van art. 7:904 lid 1 (lid 5)
- Nieuwe verjaringstermijn van 2 jaar start (art. 7:907 lid 5)

Cassatieberoep

Art. 1018 lid 1 Rv

- Uitsluitend verzoekers gezamenlijk
- Alleen na afwijzing verzoek tot verbindendverklaring

Opt-out periode

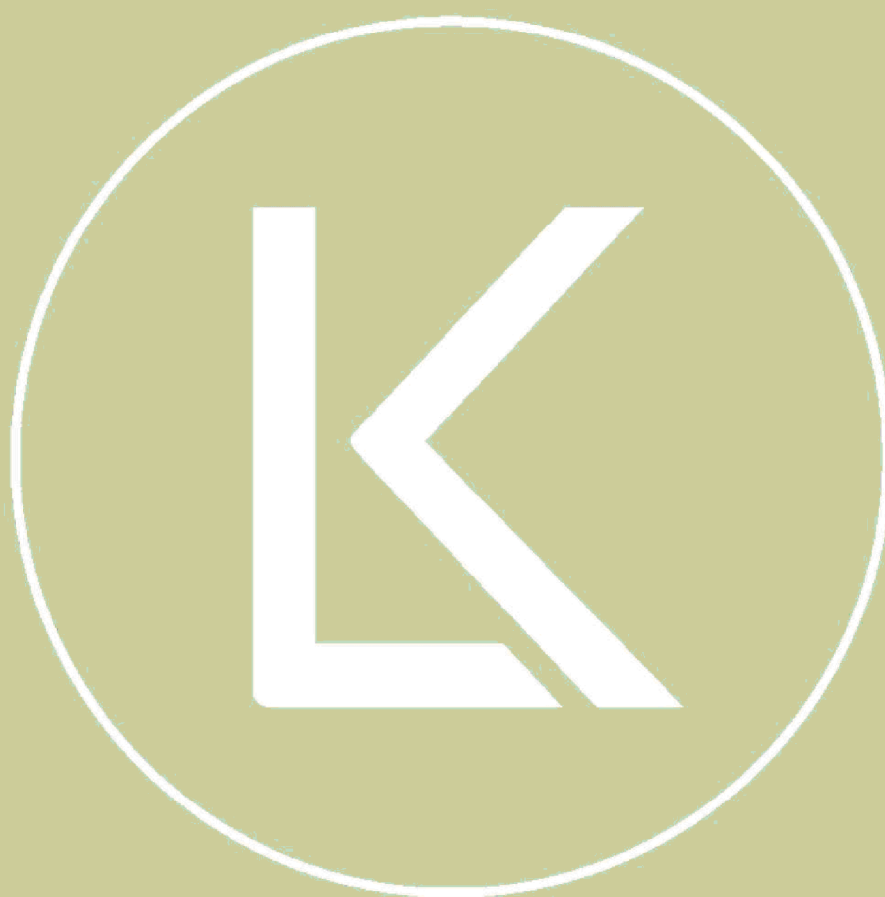
Art. 7:908 lid 2

- Opt-out-mogelijkheid biedt waarborg voor rechten op grond van
 - Artikel 17 Grondwet (toegang tot rechter)
 - Artikel 6 EVRM (recht op eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld)
- Rechter bepaalt termijn (minimaal drie maanden na publicatie van de aankondiging tot verbindendverklaring)
- Schriftelijke mededeling aan persoon zoals vermeld in de overeenkomst (art. 7:907 lid 2)

Uitkeringen van de vergoedingen

- Uitkeringen van vergoedingen aan belanghebbenden die geen "opt-out"-verklaring hebben afgelegd
- Voldoen individuele belanghebbenden aan voorwaarden genoemd in schikkingsovereenkomst (meestal indiening claimformulier en bewijsstukken)?
- Onafhankelijke vaststelling van vergoeding (en onafhankelijke geschillenbeslechting)

WCAM - uitspraken

❖ Fortis

(16 juni 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:2257 en 13 juli 2018, JOR 2018/246)

❖ DSB

(12 november 2013, JOR 2013/343; 13 mei 2014, JOR 2015/9 en 4 november 2014, JOR 2015/10)

❖ Converium

(12 november 2010, NJ 2011/46 en 17 januari 2012, JOR 2012/51)

❖ Vedior

(15 juli 2009, JOR 2009/325)

❖ Vie d'Or

(29 april 2009, JOR 2009/196)

❖ Shell

(29 mei 2009, JOR 2009/197)

❖ Dexia

(25 januari 2007, NJ 2007/427)

❖ DES I & II

(1 juni 2006, NJ 2006/461 en 24 juni 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:2371 en 2372)

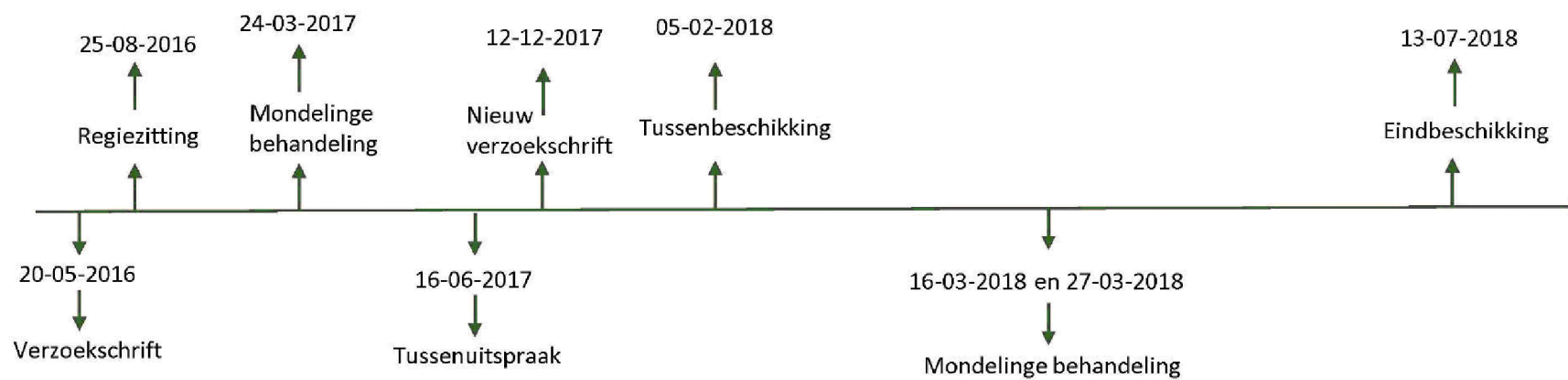
Zaak	Datum verzoekschrift	Regiezitting	Tussenuitspraak/ Tussenbeschikking	Eindbeschikking	Hoogte schikkingsbedrag	Totale doorlooptijd
Fortis 301.355 gedupeerden	20-05-2016 12-12-2017 (nieuw verzoekschrift)	25-08-2016	16-06-2017 05-02-2018	13-07-2018	EUR 1,3mrd (waarvan EUR 1,2mrd al is uitgekeerd)	2 jaar, 1 maand en 23 dagen
DSB 345.000 gedupeerden 300 opt-out (0,1%)	27-05-2013	14-06-2013	12-11-2013 13-05-2014	04-11-2014	(max) EUR 500mln	1 jaar, 5 maanden en 8 dagen
Converium 12.000 gedupeerden	09-07-2010 01-10-2010 (aangepast verzoekschrift)	24-08-2010	12-11-2010	17-01-2012	USD 58m (incl. vergoeding belangenorganisaties)	1 jaar, 6 maanden en 8 dagen
Vedior 2000 gedupeerden	06-10-2008	23-01-2009	N.v.t.	15-07-2009	EUR 4mln	9 maanden en 9 dagen
Vie d'Or 11.000 gedupeerden	03-07-2008	17-10-2008	N.v.t.	29-04-2009	EUR 45mln	9 maanden en 26 dagen
Shell 500.000 gedupeerden	11-04-2007 29-02-2008 (aangepast verzoekschrift)	12-07-2007	N.v.t.	29-05-2009	USD 448m	2 jaar, 1 maand en 18 dagen
Dexia 190.000 gedupeerden 24.700 opt-out (13%) ¹	18-11-2005	18-01-2006	02-06-2006 20-06-2006	25-01-2007	EUR 1mrd	1 jaar, 2 maanden en 7 dagen
DES I DES II 17.000 gedupeerden 1 opt-out (0,01 %)²	08-11-2005 31-12-2013	13-01-2006 20-02-2014	N.v.t. N.v.t.	01-06-2006 24-06-2014	EUR 38mln	6 maanden en 23 dagen 5 maanden en 24 dagen

¹ Kamerstukken II 2008/09, 31 762, nr. 1, p. 10.

² Kamerstukken II 2008/09, 31 762, nr. 1, p. 9.

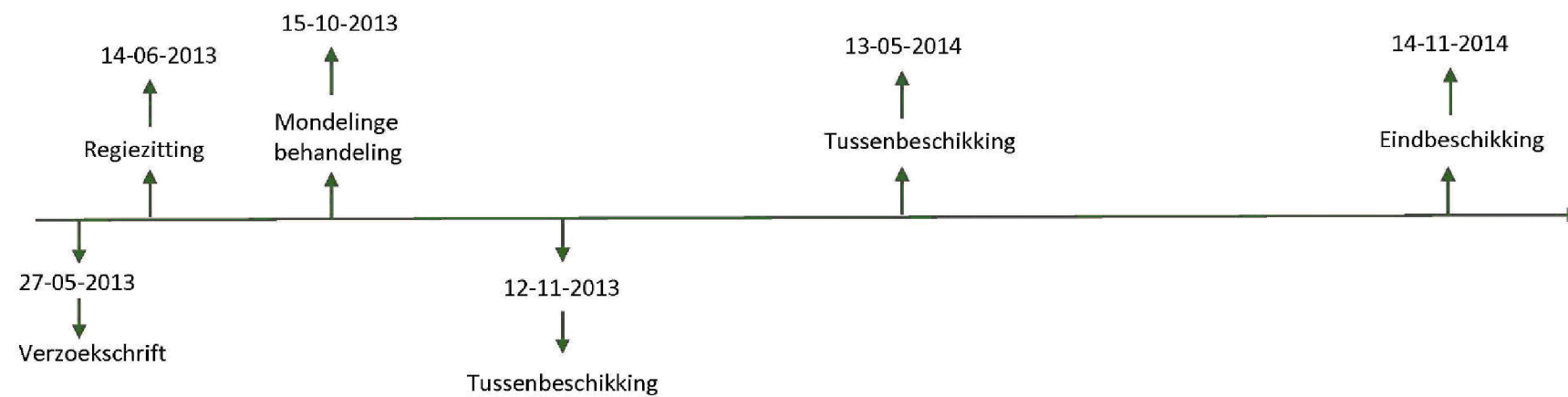

Fortis - tijdlijn

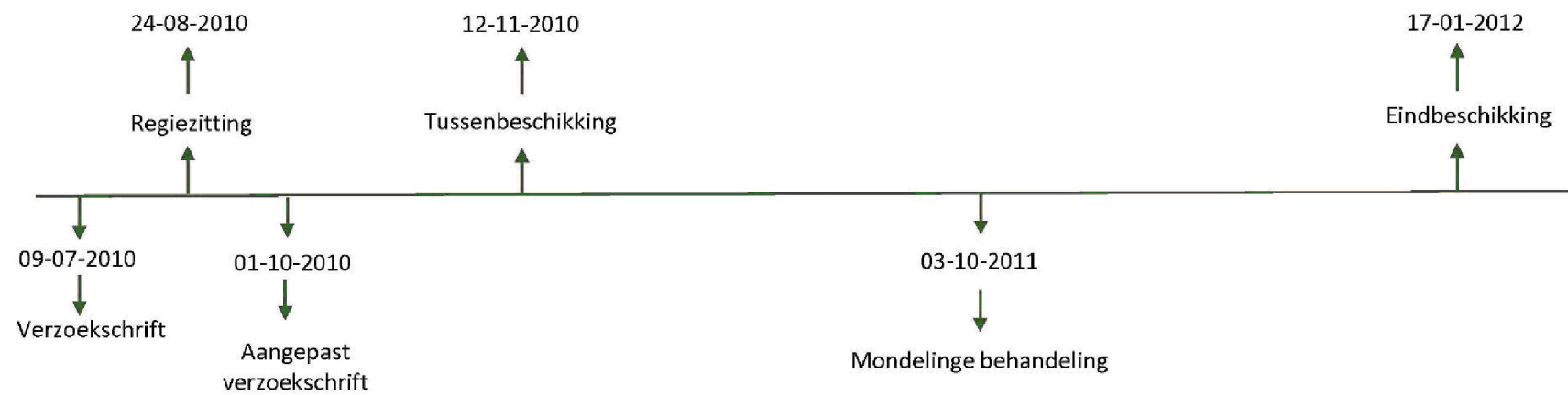

DSB - tijdslijn

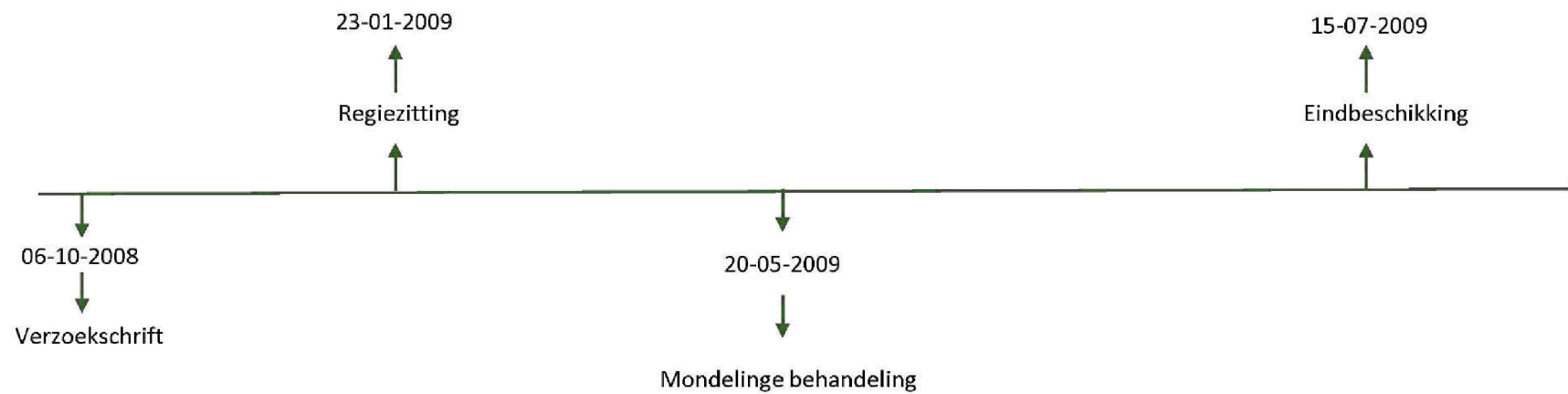

Converium - tijdslijn

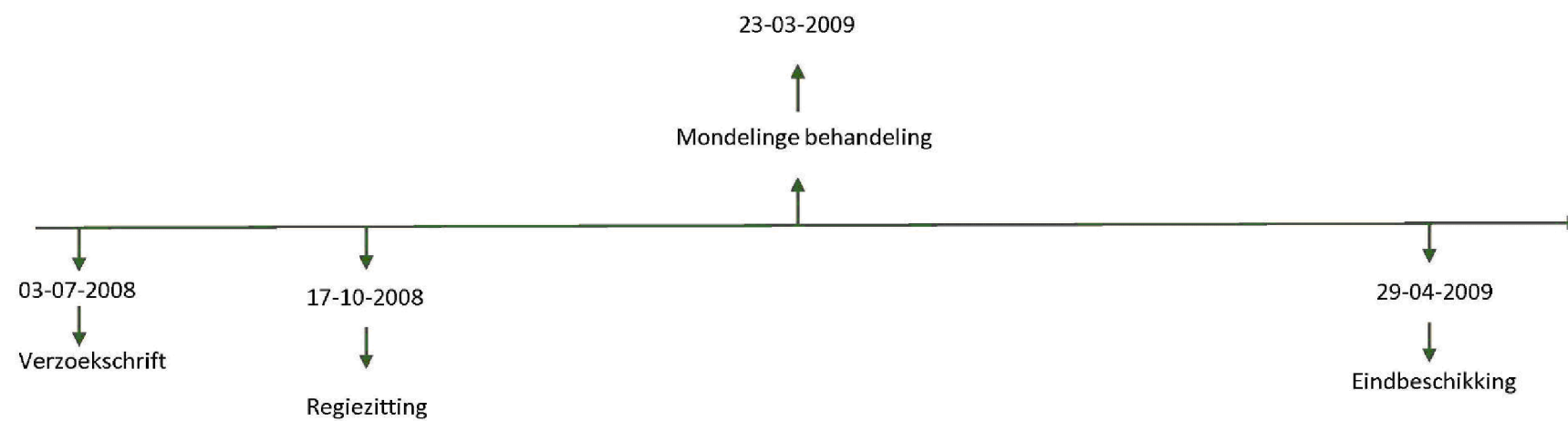

Vedior - tijdlijn

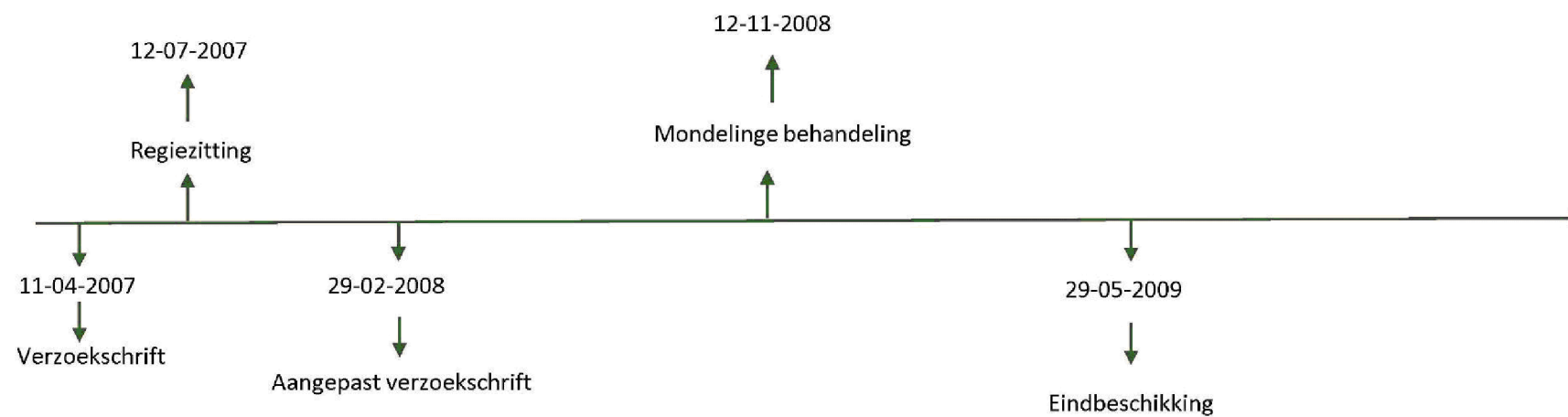

Vie d'Or - tijdslijn

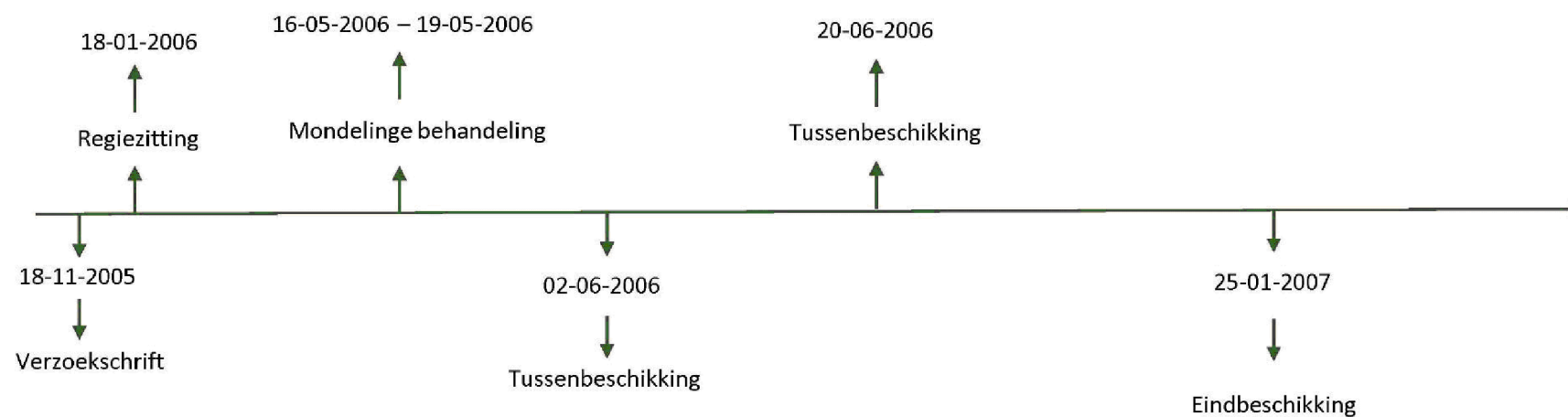

Shell - tijdlijn

Dexia - tijdlijn

DES I & II - tijdlijn

